

Інвестиційна привабливість для вкладення капіталу та ведення бізнесу є слабкою, про що свідчать дані інвестиційної активності, в т.ч. низькі обсяги залучення іноземного капіталу в економіку України [2].

Економіка України і надалі характеризується: низькою конкурентоспроможністю національної економіки в умовах посилення глобальної конкуренції (не лише на традиційних ринках товарів, капіталів, технологій, робочої сили, але й системи національного управління, підтримки інновацій, розвитку людських ресурсів); деформованою структурою промислового виробництва при недостатньому утвердженні інноваційної моделі розвитку, зниженні впливу багатьох традиційних (екстенсивних) чинників зростання; зношеністю основних засобів; негативними характеристиками паливно-енергетичного комплексу, високим рівнем ресурсо- та енерговитратності економіки; низьким рівнем продуктивності праці (Україна, на жаль, значно відстає за рівнем продуктивності праці як від економічно розвинутих країн, так і від країн пострадянського простору, що спричинено технологічною відсталістю та недосконалістю структури економіки, яка доповнюється недоліками організаційно-економічного та інституційного забезпечення економічних процесів); експортно-сировинною моделлю розвитку економіки; дефіцитністю зовнішньоторговельного балансу; дефіцитністю державного бюджету; зростанням державного та гарантованого державою боргу; недостатністю розвитку ринку фінансових послуг; неефективною політикою зайнятості; низьким платоспроможним попитом населення (див. детальніше [1, 3]).

В той же час, серед чинників, які характеризують несприятливе інвестиційно-підприємницьке середовище в Україні на сьогодні варто відзначити:

– військові дії на Донбасі, агресію Росії, наслідки яких лягають важким тягарем на економіку України та подальші взаємовідносини;

– корупцію, нецивілізоване нагромадження капіталу, зміцнення та зрощення олігархічного капіталу з державним апаратом, підпорядкування економіки й держави корпоративним інтересам.

Формування сприятливого інвестиційного клімату України має супроводжуватись спрощенням та забезпеченням прозорості та стимулювальних можливостей національного законодавства, зменшенням обсягів втручання держави в економічні відносини партнерів на ринку, справжньою боротьбою з корупцією.

Серед головних умов приходу іноземних коштів у підприємницьке середовище тієї або іншої країни є оптимальне поєднання ризику й доходності; стабільне та прозоре законодавство, зокрема податкове; наявність достатньої кількості привабливих проєктів; розвинута інфраструктура.

Формування та реалізація державної інвестиційної політики направленої на підвищення інвестиційної привабливості сприятиме залученню інвестицій, активізації інвестиційно-інноваційної діяльності, забезпеченню конкурентоспроможності й сталому росту національної економіки.

Перелік посилань:

1. Духа М. В. Соціально-економічний розвиток України: напрями та засоби реалізації: [монографія] / М. В. Духа. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 388 с.

2. Статистична інформація // Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Dykha M. V. Ensuring of labor productivity growth in the context of investment and innovation activity intensification / M. V. Dykha, N. P. Tanasiienko, G. M. Kolisnyk // *Problems and Perspectives in Management*. – 2017. – Volume 15, Issue 4. – P. 197-208. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.15\(4-1\).2017.04](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.15(4-1).2017.04)

ПРОБЛЕМИ ТА ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ СВІТОВОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СФЕРИ

*А.С. Завербний, канд. екон. наук, доцент
Національний університет «Львівська політехніка»*

Різноманітні ризики, з якими стикаються світові енергетичні компанії, вимагають останніх до трансформування використовуваних бізнес-моделей. І в межах цього трансформування серед потенційних шляхів вирішення проблем передове місце займає підвищення рівня ефективності управління інвестиціями, операційними витратами [1, с. 3].

Розвиток енергетичної галузі можливий лише за рахунок забезпечення відповідним рівнем зростання інвестицій у дану галузь.

За оцінкою МЕА, згідно із Прогнозом світової енергетики (World Energy Outlook 2013, WEO 2013) для забезпечення потреб світової економіки в паливно-енергетичних ресурсах їх видобуток до 2025-2035 рр. має зрости приблизно у два рази порівняно з 1990 р.

Із зростанням попиту на електроенергію необхідно буде ввести в дію нові генерувальні потужності, враховуючи заміну застарілих електростанцій (близько 40% від поточних потужностей). На-

явність сприятливого інвестиційного клімату та ефективних ринкових моделей буде мати вирішальне значення для розвитку та освоєння нових технологій і забезпечення економічного зростання та підвищення енергетичної та екологічної ефективності [1, с. 5].

Згідно із прогнозними аналітичними оглядами МЕА, такими як WEO-2013, WEO-2014, WEO-2015, було представлено 4 глобальні прогнозовані сценарії розвитку світової енергетики:

- сценарій «Поточної політики» (Current Policies Scenario);
- сценарій «Нової політики» (New Policies Scenario);
- сценарій «450» (450 Scenario);
- сценарій «Світової енергоефективності» (Efficient World Scenario).

При цьому в роботах МЕА найширше відображено основні положення таких сценаріїв як «Нової політики», «450». Згідно зі сценарієм «Нової політики» прогнозований середньорічний обсяг інвестування світової енергетики у порівнянні з періодом 2000-2013 рр. зростатиме: 2014–2020 рр. (1,44 рази); 2021–2025 рр. (1,43 рази); 2026–2030 рр. (1,49 рази), 2031–2035 рр. (аж 1,6 рази) [1, с. 18].

Сукупний обсяг інвестицій у світову енергетику за період 2014–2035 рр. прогнозується в обсязі понад 40 трлн. дол. США, у тому числі понад 40 трлн. на виробництво та поставки енергії та понад 8 трлн. – на реалізацію енергоефективних технологій. Відповідно до цього щорічні інвестиції в покриття світових енергетичних потреб наблизяться до 2000 млрд. дол. США за щорічних витрат на підвищення енергоефективності до 400 млрд. дол. США [1, с. 18].

На електроенергетику (одну із найбільш універсальних, мобільних видів енергії) припадає понад 40 % загального обсягу інвестицій, з яких майже третина приходить на електростанції на поновлювальних джерелах енергії, що свідчатиме про розвиток даної сфери світової енергетики у майбутніх періодах.

Потенційними можливостями інвестування світової енергетичної сфери виступають наступні: інтегрування енергетичних інфраструктур країн, розроблення системи управління інвестиціями у енергетику, забезпечення виконання міжнародних угод країнами-учасниками, спрямування інвестицій в розроблення новітніх, енергоефективних технологій, альтернативну енергетику тощо.

Впровадження даних заходів сприятиме підвищення рівня енергетичної безпеки, покращення екологічної ситуації для окремих країн та світового господарства в цілому.

Важливим і надзвичайно актуальним для енергетики України є застосування даних рекомендацій у поєднанні із створенням в країні сприятливого інвестиційного клімату (для залучення інвестицій, особливо це стосується іноземних) за допомогою формування конкурентних енергетичних ринків (прозоре їх регулювання згідно європейських (світових) правил), дотримання і виконання всіх умов і зобов'язань, взятих на себе згідно із підписаними, ратифікованими міжнародними угодами, оновленням матеріально і морально застарілих основних фондів даної галузі тощо. Результатом має бути підвищення рівня енергетичної і, відповідно, економічної безпеки країни.

Перелік посилань:

1. *Розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності у світовій енергетичній сфері* Підготовлено відділом інформаційно-аналітичного забезпечення зарубіжною інформацією ВП НТЦЕ ДП «НЕК «Укренерго» Київ – 04/2016. – 84 с.

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ НА ЗАСАДАХ SMART SPECIALIZATION

О.Ю. Кудріна, д-р екон. наук, професор

В.А. Омеляненко, канд. екон. наук

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Місце України у світовому інноваційному процесі поки не відповідає наявному в країні інтелектуальному та освітньому потенціалу, що в свою чергу призводить до його деградації. Додатковою проблемою в цьому контексті виступає різка диференціація регіонів країни за рівнем інноваційного розвитку. Про це свідчать результати досліджень, відповідно до яких виробництво інноваційної продукції здебільшого сконцентровано в Києві та інших великих містах, а також окремих промислових регіонах і не характеризується надто високими темпами розвитку у порівнянні з іншими регіонами. При цьому рівень інноваційного розвитку корелює з загальним рівнем соціально-економічного розвитку, який також демонструє невтішні тенденції.

Від ступеня концентрації науково-технічного та інноваційного потенціалу на території регіону залежить його можливість бути локацією реалізації інноваційних проектів [2]: так регіони з високим ступенем інноваційного розвитку можуть стати «донорами» інновацій для інших регіонів та здатні ефективно залучати технології ззовні через наявний потенціал.